

De Standaard, 4 mei 2018

Geen milieuschade in het nieuwe Burgerlijk Wetboek? Dommage!

Wie milieuschade veroorzaakt, zou die ook moeten herstellen. Dat klinkt logisch, maar toch vindt ons land het te complex om dat in het nieuwe Burgerlijk Wetboek op te nemen. Absurd, vindt [Isabelle Larmuseau](#).

ISABELLE LARMUSEAU

advocaat, docent omgevingsrecht KU Leuven.

Het Burgerlijk Wetboek wordt hervormd. Het zal een heuse afspraak met de geschiedenis worden: sinds Napoleon Bonaparte het wetboek in 1804 als Code Napoléon lanceerde in onder meer Frankrijk, België en Nederland, liet België de tekst grotendeels ongewijzigd. Daar maakt minister van Justitie Koen Geens (CD&V) nu een einde aan: het Burgerlijk Wetboek, ook wel ons 'gemeen recht' genoemd, wordt de 21ste eeuw binnengeloodst.

De publieke consultatie van het luik aansprakelijkheidsrecht liep tot 1 mei 2018. Wie op zoek gaat naar aansprakelijkheid voor collectieve milieuschade in het ontwerp van de 'Code Geens', is eraan voor de moeite. Het belang van het thema wordt geenszins onderschat, zo staat te lezen, maar het debat erover wordt uitgesteld, omdat het 'te complex' is.

Tanker Erika

Dat België dat complex vindt, valt moeilijk te begrijpen. Twee jaar geleden voerde Frankrijk die wijziging wel door. Sinds de tanker Erika in 1999 voor de kust van Bretagne verging, met 37.000 ton zware stookolie aan boord, was de sense of urgency bij onze zuiderburen zo groot dat aansprakelijkheid voor collectieve milieuschade er eens en voor altijd in de Code Civil werd verankerd. Wie milieuschade veroorzaakt, is verplicht die te herstellen, in Frankrijk is het simple comme bonjour.

[Moeten we in België opnieuw 200 jaar wachten voor we iets kunnen wijzigen?](#)

Simpel bleek het ook voor het Internationaal Gerechtshof in Den Haag, dat zich op 2 februari in een precedentarrest uitsprak over de collectieve

milieuschade die Nicaragua had veroorzaakt op het grondgebied van Costa Rica. Het Hof maakte duidelijk dat collectieve milieuschade moet worden hersteld, en dat de kosten daarvan ten laste komen van de schadeveroorzaker. Nicaragua moet een bedrag van 120.000 Amerikaanse dollar betalen aan Costa Rica voor de achteruitgang of het verlies van milieugoederen en -diensten en een bedrag van 2.708,39 dollar voor de kosten van het herstel van een internationaal beschermd wetland.

Hoe zit het bij ons? Blijft België het eeuwige land van Magritte, dat bij de aanblik van collectieve milieuschade alleen kan verzuchten: *ceci n'est pas un dommage*? Moeten we in België opnieuw 200 jaar wachten om te wijzigen wat Frankrijk al in 2016 weldoordacht en succesvol heeft volbracht: een eenvoudig en operationeel regime om de veroorzaker van collectieve milieuschade te verplichten tot herstel?

Collectieve milieuschade vertegenwoordigt maatschappelijke kosten. Als maatschappij moeten we de prijs daarvan in kaart brengen en verrekenen. Wat is ons recht waard, wanneer het ons niet toelaat een juridisch regime te ontwikkelen dat antwoord biedt op een van de meest urgente vraagstukken van de 21ste eeuw?

Geen tijd te verliezen

Vanuit het Vlaams, Waals en Brussels Hoofdstedelijk Gewest vragen tientallen juristen uit wetenschap en praktijk aan minister Koen Geens om nu de aansprakelijkheid voor milieuschade in te schrijven in het Burgerlijk Wetboek. Ook zonder 'Erika' heeft België geen tijd meer te verliezen. De symbolische kracht van een opname in het Burgerlijk Wetboek kan moeilijk worden overschat. Dat we ons daarbij laten inspireren door Frankrijk, kan, in tijden van modernisering van de voormalige keizerlijke regelgeving, een 'napoleontische gedachte' heten.

Mee ondertekend door Charles-Hubert Born (UCL, advocaat), Delphine Misonne (USL-B), Xavier Thunis (UNamur), Luc Lavrysen (UGent, magistraat), Isabelle Larmuseau (KU Leuven, UGent, advocaat), Robin Slabbinck (UGent, advocaat), Geert Van Calster (KU Leuven, advocaat), Bart Meganck (magistraat), Geert Van Hoorick (UGent), Frederik Haentjens (UGent, advocaat), Frank Maes (UGent), An Cliquet (UGent), Hendrik Schoukens (UGent, advocaat), Peter De Smedt (UGent, UUtrecht, advocaat), Tom Malfait (UGent, advocaat), Damien Jans (UCL, advocaat), Nicolas de Sadeleer (USL-B/UCL), Antoine Bailleux (USL-B), Pierre-Yves Erneux (notaris), Yves Lejeune (UCL), Jacques Sambon (USL-B, advocaat), Francis Haumont (UCL, advocaat), Pierre-Yves Melotte (UCL), Jean-François Neuray (ULB), Michel Pâques (ULg, magistraat), Françoise Thonet (magistraat), Nicolas Schmitz (USL-B/UCL), Christine Frison (UAntwerpen/UCL).